

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus

Verkko-osallistamisen tulokset

19.3.2025

Tuomo Lähdeniemi

Tulosten esittely raportissa

Tavoite, kutsuminen ja osallistuminen

Kokonaiskuva tuloksista

Paras mahdollinen ammatillinen koulutus v. 2040

Kehittämistyössä huomioitavia asioita

Ammatillisen koulutuksen säilytettävät vahvuudet ja korjattavat asiat

Tavoite, kutsuminen ja osallistuminen

Tavoite

Kuulla laajasti
sidosryhmiä
ammattillisen
koulutuksen pitkän
aikavälin
kehitystyössä

Kohderyhmät

Ammattillisen
koulutuksen opiskelijat,
henkilöstö, työelämän
edustajat sekä muut
sidosryhmät

Kutsumisen kanavat

Suorat sähköpostit ja
ministeriön verkkosivut

Osallistumisaika

20.1.–11.2.2025

Osallistumisia yhteensä

Kokonaissumma: 1961

Suomeksi: 1895
Ruotsiksi: 52
Englanniksi: 14

Osallistuminen taustamuuttujittain

Rooli

Ammatillisen oppilaitoksen opetushenkilöstö	645
Opiskelija	332
Työelämän edustaja	272
Ammatillisen oppilaitoksen johto	228
Ammatillisen oppilaitoksen muu henkilöstö	215
Jokin muu	137
Järjestön edustaja	74
Ammatillisen oppilaitoksen luottamushenkilö	22
Tutkimuslaitoksen edustaja	17

Sukupuoli

Nainen	1186
Mies	642
En tahdo ilmoittaa	70
Muu	9

Osallistuminen taustamuuttujittain

Ikä		Maakunta top 9		Maakunta, loput	
Alle 20-vuotias	194	Uusimaa	550	Lappi	42
20-30-vuotias	85	Pohjois-Karjala	444	Keski-Suomi	40
31-40-vuotias	253	Etelä-Pohjanmaa	181	Kanta-Häme	36
41-50-vuotias	551	Pirkanmaa	152	Kymenlaakso	22
51-60-vuotias	631	Varsinais-Suomi	109	Päijät-Häme	22
61-70-vuotias	198	Pohjois-Savo	92	Etelä-Karjala	22
Yli 70 vuotias	9	Etelä-Savo	70	Satakunta	21
		Pohjois-Pohjanmaa	53	Kainuu	11
		Pohjanmaa	53	Keski-Pohjanmaa	5

Osallistumispolku

Tausta-
muuttujat

Ideointi:
Miten rakennamme
ammattillisen
koulutuksen parhaaksi
mahdolliseksi vuoteen
2040 mennessä?

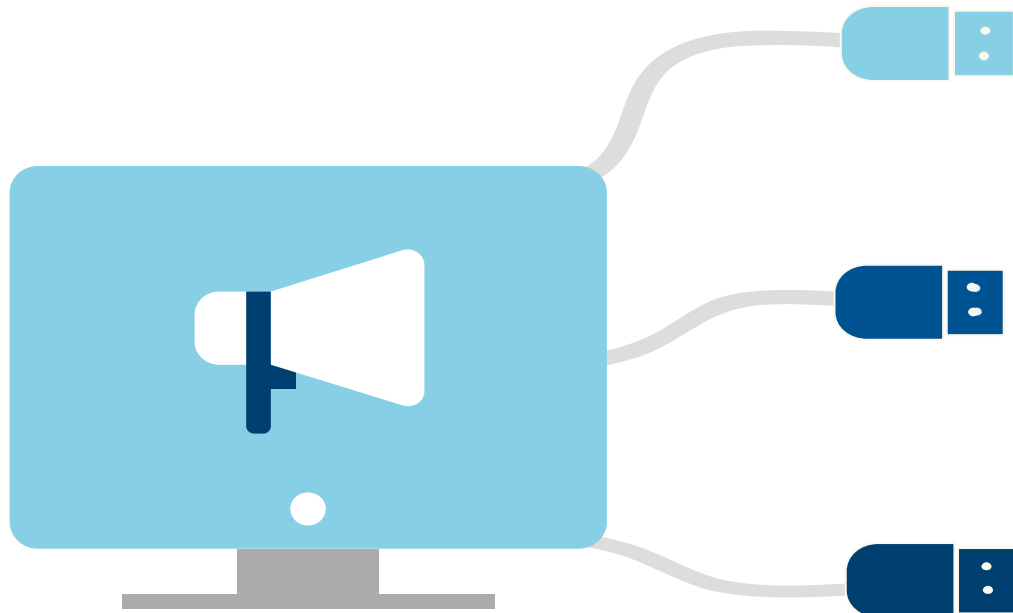
Arviointi:
Mikä on tärkeintä
ammattillisen
koulutuksen
tulevaisuudelle?

Tärkeimpien ideoiden
jatkojalostus:
Miten tärkeät asiat tulisi
huomioida pitkän
aikavälin
kehittämistyössä?

Ideointi:
Nykyisen ammatillisen
koulutuksen
säilytettävät
vahvuudet ja
korjattavat asiat

Kokonaiskuva tuloksista

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuutta ideoitiin ja arvioitiin aktiivisesti

Parhaan mahdollisen ammatillisen
koulutuksen ideointi vuoteen 2040
mennessä, n= 4139 vastausta

Tärkeimpien asioiden arviointi, n=11994 arviointia ja
jatkojalostus, n=8085 vastausta

Ammatillisen koulutuksen säilytettävät vahvuudet
n=843 vastausta ja korjattavat asiat, n=858 vastausta

Tulokset lyhyesti

Paras mahdollinen ammatillinen koulutus nojaa vahvasti työelämän kanssa yhdessä kehitettävään ja toteutettavaan laadukkaaseen ja tasalaatuiseen koulutukseen. Sujuvaan yhteistyöhön ammattioppilaitosten sekä eri koulutusasteiden välillä tulee panostaa.

Vahvuuksina nähdään työelämlähtöisyys, laadukas käytännönläheinen opetus sekä joustavuus. **Kehitettävää löytyy** opettajien osaamisessa, rahoitusmallin korjaamisessa sekä yksilöllisen ohjauksen ja tuen järjestämisessä.

Tärkeänä pidetään riittävää ja tasaista rahoitusta, jolla turvataan opintojen ohjaus ja tuki sekä opetuksen laadukas järjestäminen. Lähiopetuksesta ei haluta luopua, opetus tarjoaa jatkossakin käytännönläheisen työelämän tarpeisiin perustuvan ammattitaidon.

Potentiaalisesti mahdollisena pidetään suuria muutoksia oppilaitosverkossa, tutkintojen merkityksen vähenemistä/uudistustarvetta ja etäopetuksen laajempaa hyödyntämistä.

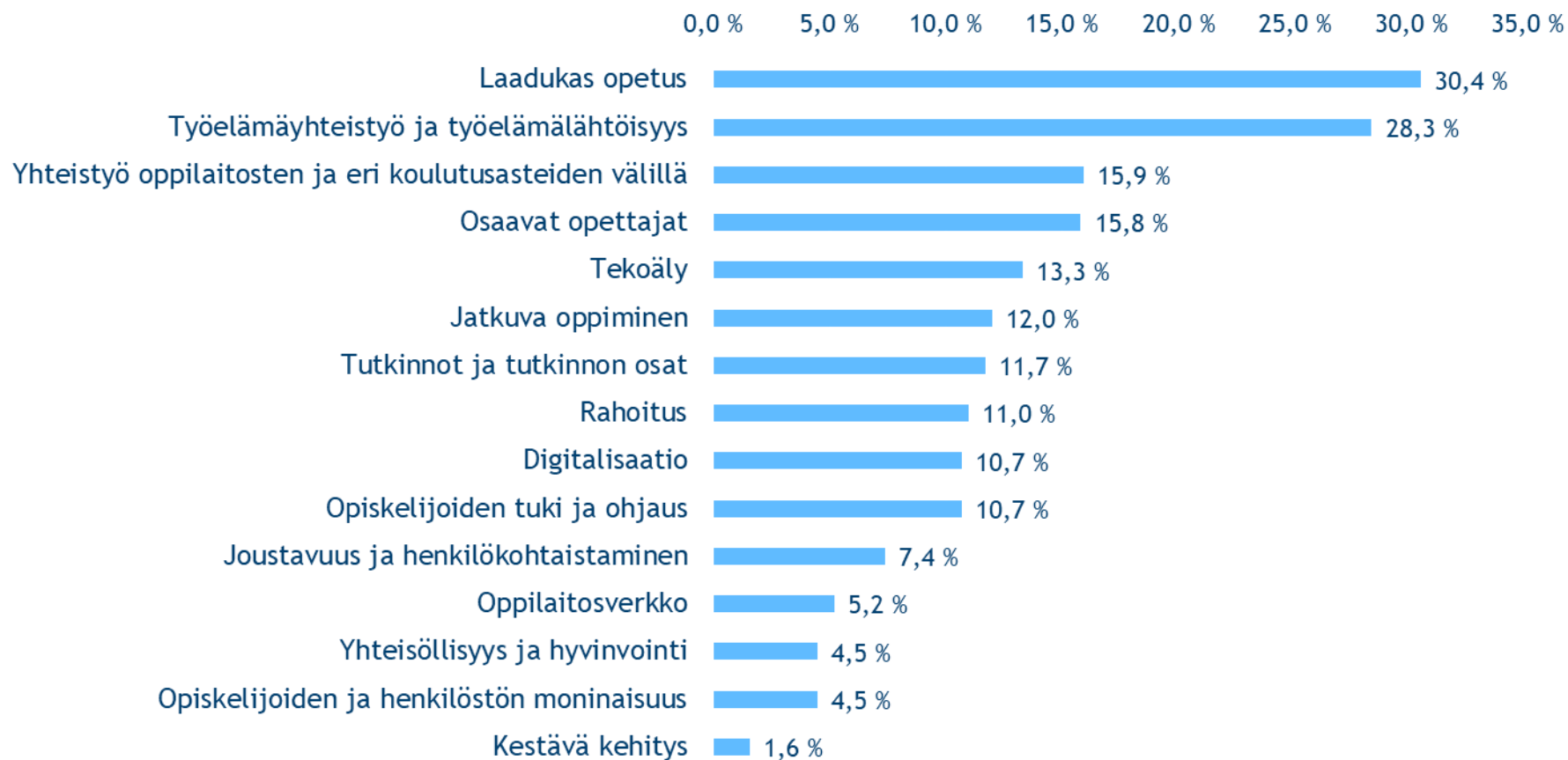
Yhteiset ydinmuutokset ja niiden yhdistelmät

1. **Opetus ja työelämä toistensa kumppaneina** - Käytännönläheinen opiskelu, joka yhdistää teoriaa ja käytäntöä on ammatillisen koulutuksen perusta. Jatkuva oppiminen, erilaisten koulutusten yhdistäminen ja ajan mukaan muokkautuva tutkintorakenne tukevat sitä, että työpaikat ja oppilaitokset eivät elä erillistä todellisuutta vaan kehittävät osaamista yksilö- ja organisaatiotasolla.
2. **Opetuksen joustavuus ja saavutettavuus ovat normeja** - Modulaariset tutkintorakenteet, henkilökohtaistetut oppimispolut, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä digitaalisuuden mahdollisuudet oppimiseen missä ja milloin tahansa.
3. **Opettajuus on asiantuntijarooli jota arvostetaan** - Opettajat ovat asiantuntijoita, joiden pedagogiseen ja ammatilliseen osaamiseen sekä hyvinvointiin panostetaan. Opettajilla on aikaa keskittyä opetustehtävään. He osaavat innostaa, opettaa ja ohjata moninaista opiskelijoiden joukkoa vahvalla pedagogisella otteella työelämän tarpeet huomioiden. Opettajuuden tavat ja toiminnot ovat jatkuvassa kehityksessä.
4. **Oppilaitokset eivät ole kilpailijoita vaan kumppaneita** - Koulutusasteiden välinen yhteistyö, ristiinopiskelu ja resurssien jakaminen toimivat sujuvasti, mikä tuo opiskelijoille laajemmat mahdollisuudet ja vähentää päällekkäisyyksiä.
5. **Tekoäly on arkipäiväinen työväline osana digitaalista maailmaa** - Oppiminen, opetus ja ohjaus monipuolistuvat ja tehostuvat älykkäiden järjestelmien avulla. Erilaisten järjestelmien avulla on mahdollisuus tunnistaa yksilöllisiä tarpeita ja tukea jatkuvaa kehittymistä.
6. **Rahoitusmallit tukevat kehitystä, eivät jarruta sitä** - Ammatillisen koulutuksen rahoitusratkaisut mahdollistavat resurssit laadukkaaseen opetukseen ja opiskelijoiden tukitoimiin kaikenkokoisille toimijoille.
7. **Hyvinvointi, moninaisuus ja kestävyys kulkevat osana opintoja** - Opetuksen ratkaisut, oppimisympäristöt ja oppilaitosten henkilöstöpolitiikka tukevat ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Monikulttuurisuus nähdään rikkautena ja siihen liittyvät erityispiirteet huomioidaan toimintojen suunnittelussa. Kestävyysajattelu on itsestään selvä osa oppilaitosten toimintaa.

Paras mahdollinen ammatillinen koulutus
vuonna 2040
Eniten puhutut aiheet

Kaikki osallistujat: Paras mahdollinen ammatillinen koulutus vuonna 2040

Eniten puhutaan laadukkaasta opetuksesta ja vahvasta työelämäyhteistyöstä

*Miten
rakennamme
ammatillisen
koulutuksen
parhaaksi
mahdolliseksi
vuoteen 2040
mennessä?*

(n=4139)

Rakennusaineekset parhaaseen mahdolliseen ammatilliseen koulutukseen vuonna 2040

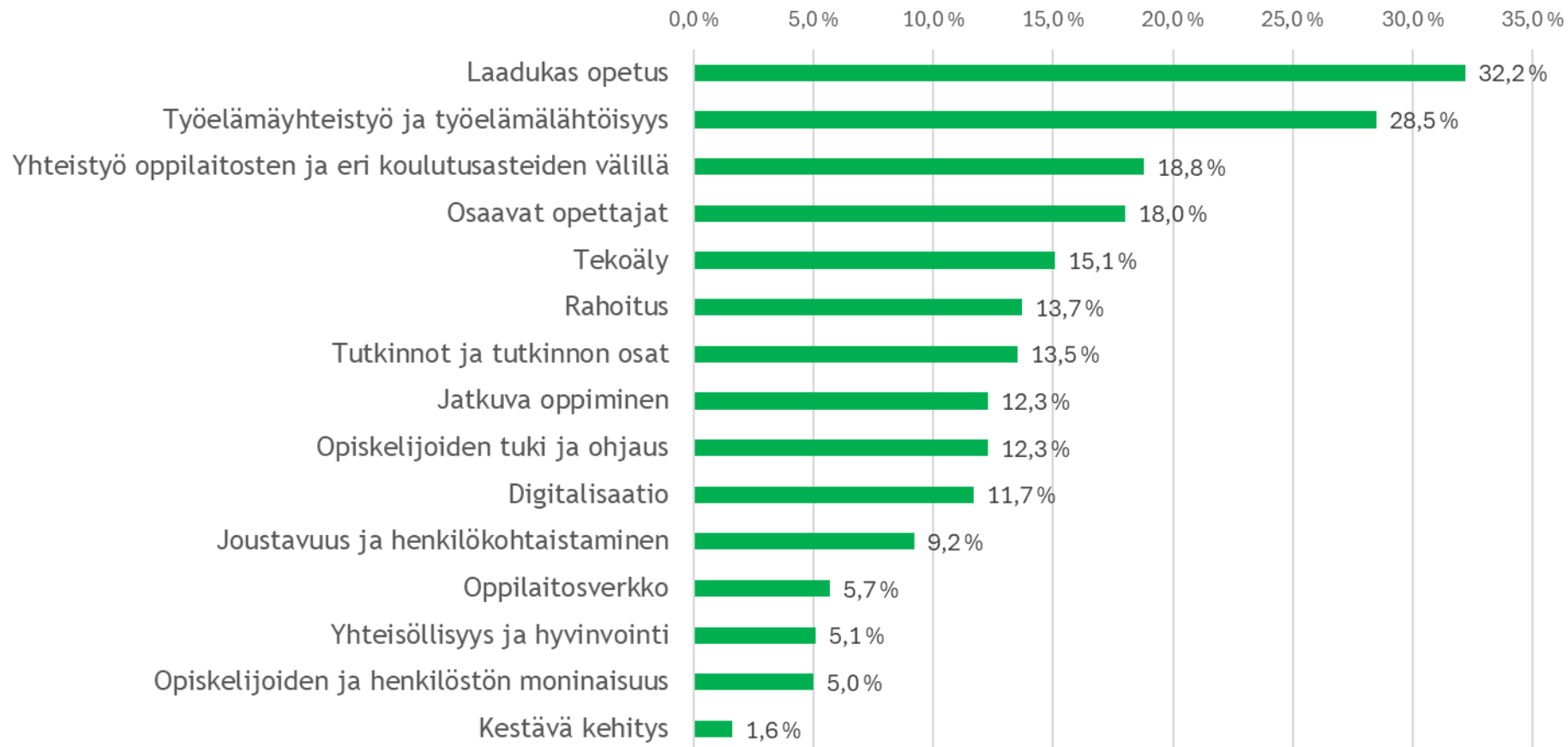
- **Laadukas opetus:** korkea vaatimustaso, riittävän lähiopetuksen yhdistäminen etäopintoihin, käytännönläheinen ja työpaikoilla tapahtuva oppiminen, laadukkaat opetustilat ja opetusmateriaalit, nuorille alakohtaista osaamista, työelämässä ja arjessa tarvittavaa osaamista ja oppimaan oppimisen osaamista
- **Työelämäyhteistyö ja työelämälähtöisyys:** työelämän osaamistarpeita vastaava koulutus, tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakointi, työelämän kanssa yhdessä toimiminen ja työelämän kehittäminen, työpaikkojen roolin vahvistaminen työssäoppimisessa, työpaikkojen ohjaamisosaimisen kehittäminen, yhteistyöverkostojen rakentaminen ja ylläpito alueellisesti
- **Yhteistyö oppilaitosten ja eri koulutusasteiden välillä:** ammatillisen koulutuksen yhteinen edunvalvonta, yhteiset opintokokonaisuudet ja ristiinopiskelun tukeminen, materiaalien jakaminen eri koulujen välillä, lukion ja ammatillisen koulutuksen yhdistämisen mahdollisuudet, polutus eri asteiden välillä ja ohjaajaresurssin lisääminen nivelvaiheisiin, rahoitus mahdollistaa laajan yhteistyön
- **Osaavat opettajat:** henkilöstön substanssiosaaminen ja pätevyys, vahvat pedagogiset taidot, työyhteisön ja yksittäisten opettajien jaksaminen, riittävä määrä henkilöstöä kouluissa
- **Tekoäly:** sujuva osa opettamista ja työn tekemistä, soveltamisosaiminen
- **Jatkuva oppiminen:** aikuiskoulutuksen rakenne, mahdollisuus taitojen päivittämiseen, jatkuva haku

Rakennusaineekset parhaaseen mahdolliseen ammatilliseen koulutukseen vuonna 2040

- **Tutkinnot ja tutkinnon osat:** tutkintojärjestelmän ja tutkintorakenteen kehittäminen, tutkintojen joustava modulaarinen suoritushallinnointi myös alarajojen yli, tutkintojen sisältöjen päivitys nykyaikaa kuvaaviksi, yhteisten tutkinnon osien arvostus, toisaalta tutkintokeskeisyys voi vähentyä
- **Rahoitus:** pysyvän rahoituspohjan vahvistaminen, rahoituksen turvaaminen mm. pienemmille oppilaitoksille, tuen ja ohjaamisen riittävät resurssit ja aikuiskoulutuksen varmistamiseen
- **Digitalisaatio:** alakohtaisten digitaitojen kehittäminen, virtuaaliympäristöissä oppiminen ja verkko-opintojen lisääntyminen, saavutettava digitaalinen materiaali
- **Opiskelijoiden tuki ja ohjaus:** tuki sitä tarvitseville myös työelämäjaksojen aikana, riittävä ohjausresurssi
- **Joustavuus ja henkilökohtaistaminen:** yksilöllinen opintopolku, joustavuus suoriutuksiin
- **Oppilaitosverkko:** laadukas ja monipuolinen koko maan kattava oppilaitosverkko, osa puhuu pienentämisen puolesta ja osa toivoo nykyisen rakenteen säilyttämistä
- **Yhteisöllisyys ja hyvinvointi:** opiskelijoiden ryhmäytyminen ja kuunteleminen, henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtiminen mm. riittävän terveydenhuollon avulla
- **Opiskelijoiden ja henkilöstön moninaisuus:** monikulttuurisuus ja neuromoninaisuus, kulttuurisensitiivinen toiminta ja kieliohjausten tarjoaminen
- **Kestävä kehitys:** kestävyys- ja yhteiskuntavastuun läpileikkaavuus ja lisääminen

Ammatillisen oppilaitoksen henkilöstö

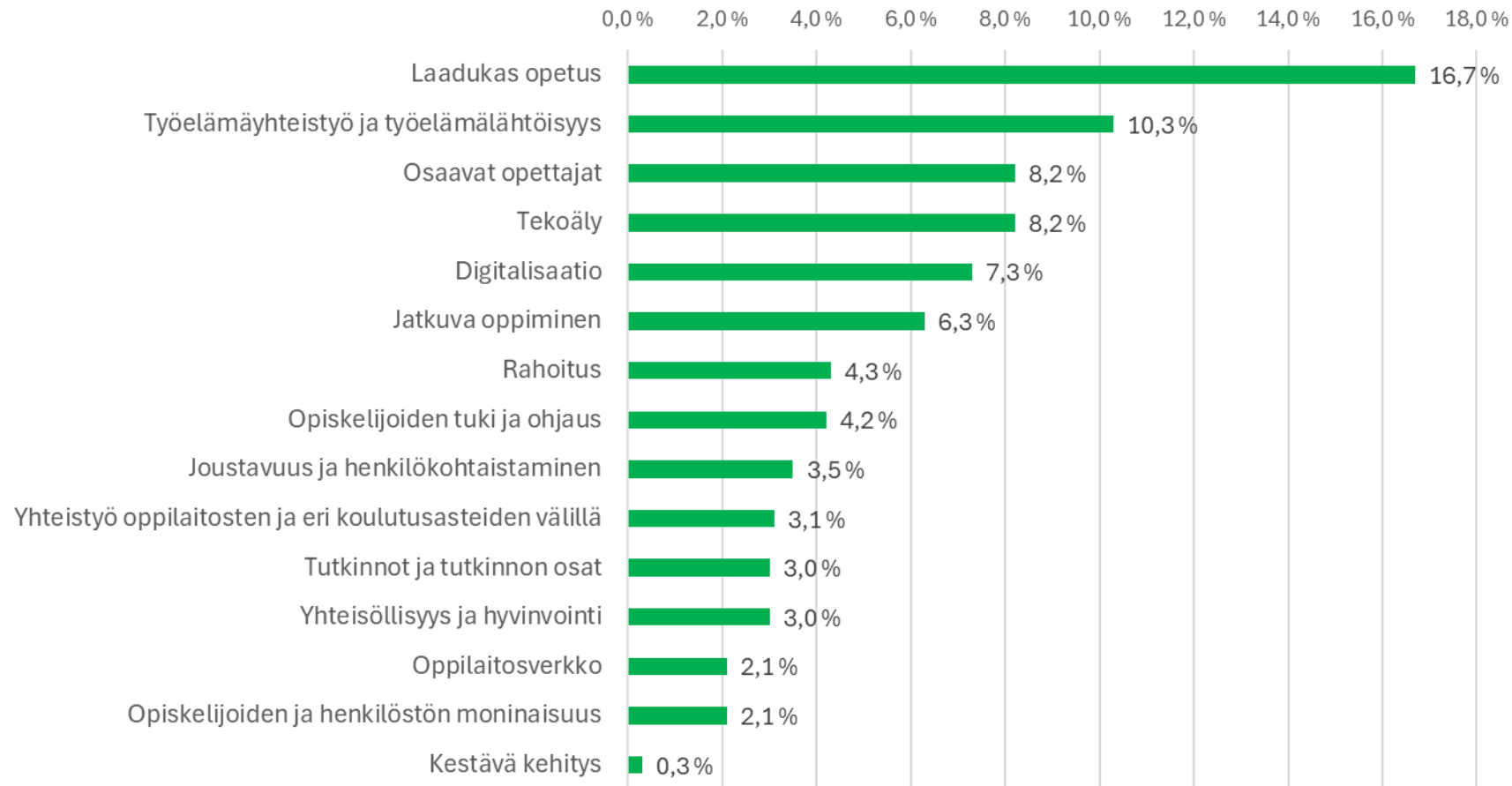
TOP 4: Laadukas opetus, vahva työelämäyhteistyö, yhteistyö oppilaitosten ja koulutusasteiden välillä ja osaavat opettajat

*Miten
rakennamme
ammattillisen
koulutuksen
parhaaksi
mahdolliseksi
vuoteen 2040
mennessä?*

(n=2488)

TOP 4: Laadukas opetus, vahva työelämäyhteistyö, osaavat opettajat ja tekoäly

*Miten
rakennamme
ammattillisen
koulutuksen
parhaaksi
mahdolliseksi
vuoteen 2040
mennessä?*

(n=575)

Työelämän, järjestön tai tutkimuslaitoksen edustajat

TOP 4: Vahva työelämäyhteistyö, laadukas opetus, jatkuva oppiminen ja yhteistyö

*Miten
rakennamme
ammatillisen
koulutuksen
parhaaksi
mahdolliseksi
vuoteen 2040
mennessä?*

(n=796)

Tärkeimmät asiat ammatillisen koulutuksen tulevaisuudessa

Kaikki osallistujat

Tärkeimmät asiat ammatillisen koulutuksen tulevaisuudessa

Yksimielisesti tärkeitä:

1. Opintojen ohjaus ja tuki
2. Riittävä rahoitus laadukkaaseen opetukseen
3. Riittävät opetus- ja ohjausresurssit
4. Turvattu lähiopetus
5. Laadukas opetus jossa jokainen oppii
6. Työelämän tarpeista lähtevä koulutus
7. Perusammattitaidon antava koulutus
8. Käytännön kokemus kädentaidoista teoriaopetuksen lisäksi
9. Ammatillisen koulutuksen resurssien säilyttäminen
10. Opettajan fyysinen läsnäolo
11. Aikaa ja tukea oppimiselle, riittävä opetuksen määrä ja tuki
12. Riittävä vaatimustaso opinnoissa

Hajontaa:

*Oppilaitosverkkoa ei tulisi supistaa
Tutkintojen merkitys vähenee,
poimitaan olennainen*

*Etäopetuksen laajempi hyödyntäminen
Aikuisille omat nuorisoasteesta
eriytetyt koulutukset*

Lukio ja ammatillinen yhdistyvät

Kehittämistyössä huomioitavia asioita

Ohjaus ja tuki oppilaitoksessa

- Resursoidaan riittävästi henkilökuntaa ohjaus- ja tukitehtäviin - opetus- ja ohjaushenkilöstöä sopivassa suhteessa
- Selvitetään opiskelijoiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet alkukartoituksilla
- Tarjotaan oikeanlaista tukea tarpeisiin nähden kuin myös mahdollisuus edetä nopeampaan tahtiin
- Seurataan opiskelijan etenemistä säännöllisin hoks-keskusteluihin
- Varmistetaan riittävä aika henkilökohtaiseen ohjaukseen henkilöstön ajankäyttöä tehostamalla, työtehtäviä rajaamalla ja etäohjauksen käyttöönotolla
- Turvataan rahoituksen parempi ennustettavuus
- Mahdollistetaan uraohjaus läpi opintopolun
- Vastuutetaan opiskelija omien opintojensa etenemisestä
- Rajataan opiskelijoiden määrää
- Turvataan erityistä tukea tarvitseville omat oppimisryhmät tai erillinen tuki
- Mahdollistetaan erilaisten oppimisen tapojen käyttö

Ohjaus ja tuki työssäoppimis-/työharjoittelupaikassa

- Varataan kouluttajalle aikaa tutustua työssäoppimis-/työharjoittelupaikkaan myös opiskelujen aikana, jolloin mahdolliset organisaatiosta johtuvat työtä ja opiskelua haittaavat ongelmat todennäköisemmin paljastuvat
- Pidetään yhteyttä opiskelijaan työssäoppimisen/työharjoittelun aikana
- Varmistetaan, että opettaja ja ohjaaja tiedostavat työelämän vaatimukset opiskelijoiden suhteen
- Panostetaan työpaikkaohjaajakoulutukseen, kehitetään ohjaajien oppimisen prosessien ymmärrystä

Laadukas opetus

- Varmistetaan opetushenkilöstön riittävä määrä ja kohtuulliset luokkakoot
- Pidetään kiinni pätevyysvaatimuksista ja huolta opetushenkilöstön ajantasaisesta ammattitaidosta, myös pedagogisesti - opettajat opettavat ja ohjaajat ohjaavat
- Opetetaan oppilaitoksessa ja vahvistetaan osaamista työpaikoilla
- Määritetään lähiopetukselle minimituntimäärä
- Huolehditaan opetushenkilöstön hyvinvoinnista
- Luodaan opetuksen laadulle mittarit ja käytetään niitä
- Pidetään opinnoissa riittävä vaatimustaso, että saadaan päteviä ammattilaisia tulevaisuuden työtehtäviin
- Vähennetään hallinnollisia tehtäviä opettajien työkuormasta
- Pidetään koulutuksen sisällöt ajan tasalla ja puututaan vanhentuneeseen osaamiseen
- Pilkotaan opetus pienempiin opintokokonaisuuksiin, joita on helpompi päivittää ja pitää ajan tasalla
- Huomioidaan koulutuksessa megatrendit ja ennakoidaan tulevaisuudessa tarvittavia taitoja

Koulutuksen työelämälähtöisyys

- Seurataan systemaattisesti ja jatkuvasti (jopa ennakoiden) eri alojen työelämätarpeita ja otetaan ne huomioon koulutustarjonnan määrällisessä ja sisällöllisessä suunnittelussa
- Otetaan työelämän edustajia konkreettisesti mukaan koulutusten suunnitteluun ja kehittämiseen
- Pilotoidaan koulutuksia ja oppimisen hetkiä yhdessä työelämän kanssa, otetaan heiltä vastaan kehittämispalautetta
- Pidetään yllä jatkuvaa keskustelua alan kehityksestä alueella ja alueellisista tarpeista
- Vastuutetaan opettajat päivittämään työelämäosaamistaan
- Lisätään opettajien työaika työpaikoilla ja työelämäyhteistyölle: alueen yrittäjiin ja työnantajiin tutustuminen, keskustelujen käyminen ja ymmärryksen lisääminen työnantajien odotuksista
- Varmistetaan, että koulutuksen sisältö sekä toteuttamisen tapa joustaa osaamistarpeiden mukaan
- Pidetään opinnoissa riittävä vaatimustaso, että saadaan päteviä ammattilaisia tulevaisuuden työtehtäviin
- Kehitetään ajattelua siihen suuntaan, että tavoitteena on ratkoa työelämän osaamisvaatimuksia eikä tuottaa tutkintoja
- Varmistetaan riittävä yhteistyökumppaneiden määrä ja kattavuus, ettei mennä yhden yrityksen ehdoilla

Työelämätaitojen vahvistaminen

- Vahvistetaan ajattelun ja ongelmanratkaisemisen taitoja
- Harjoitellaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- Kehitetään oppimaan oppimisen taitoja sekä itsensä motivointia ja johtamista
- Käydään läpi työelämän perussäännöt
- Integroidaan yto-aineita ammatillisiin aineisiin
- Opetellaan hyödyntämään tekoälyä järkevästi

Yhteistyö koulutuksen järjestäjien ja työelämän välillä

- Parannetaan koulutuksen järjestäjien ja työelämän välistä tiedonkulkua
- Pidetään yllä strategista vuorovaikutteista keskustelua
- Luodaan kontakteja työnantajien ja opiskelijoiden välillä
- Pyritään irti yhteistyön henkilöitymisestä
- Houkutellaan yrittäjäjärjestöjä aktiivisemmin mukaan, järjestetään yhteisiä tapahtumia ja hankkeita
- Kannustetaan opettajia olemaan tietoisia oman alansa ajankohtaisista osaamisvaatimuksista ja osaamisen hankkimisen keinoista
- Rahoitetaan opettajien säännöllisiä työelämässä toimimisen jaksoja
- Järjestetään yhteisiä foorumeita työelämälle, oppilaitoksille ja opiskelijoille mm. TKI-toiminnan kehittämiseksi, konkreettisten hyötyjen jakamiseksi sekä näkyväksi tekemiseksi

Koulutuksen käytännönläheisyys

- Varmistetaan oppilaitosten laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt käytännön työtehtävien ja työelämätaitojen harjoitteluun
- Taataan riittävästi tunteja käytännön työtehtävien opettamiseen ja harjoitteluun
- Varmistetaan opetushenkilöstön käytännön työn osaaminen koulutuksilla
- Pidetään kiinni tasovaatimuksista ennen kuin lähdetään työelämään
- Varmistetaan riittävän pienet ryhmäkoot ja riittävä opetus- ja ohjausresurssi

Rahoitus

- Osoitetaan enemmän rahaa perusteiden ja perustaitojen opetukseen ("hankehumkan" sijaan) sekä työpaikalla tapahtuvaan ohjaukseen
- Keskitytään valmiiden tutkintojen, työllistymisen tai jatko-opiskelupaikan sijaan laatuun ja yksilöiden oppimiseen
- Huomioidaan rahoituksessa paremmin opiskelijoiden moninaisuus ja haasteet
- Vakautetaan rahoitusta ja parannetaan sen ennakoitavuutta
- Tarkastellaan sisäisesti oppilaitosten hallinnon kokoa ja kuluja
- Kannustetaan koulutusasteet tekemään laajemmin yhteistyötä alueellisesti
- Tavoitellaan ammatillisen koulutuksen arvostuksen lisäämistä

Henkilöstön osaamisen säännöllinen kehittäminen

- Hyödynnetään:
 - ammatillisen koulutuksen osaamisen kehittämisen hankkeita
 - AMKE:n, OPH:n tai OKM:n tarjoamia ilmaisia webinaareja tms. koulutuksia
 - ammatillisten opettajien eri alojen koulutuskalenteria
- Sisällytetään rahoitukseen säännölliset työelämässä toimimisen jaksot opettajille
- Parannetaan opettajien pedagogisia taitoja ja ammatillisen opettajankoulutuksen pedagogisia opintoja
- Kehitetään opettajien vuorovaikutustaitoja, moninaisuuden ymmärtämistä sekä digitalisaatiotaitoja
- Lisätään ja monipuolistetaan lyhytkoulutusten, pätevyitymiskoulutusten ja uudelleen kouluttautumisen mahdollisuuksia

Henkilöstön hyvinvoinnin ylläpito

- Annetaan opetushenkilöstölle riittävästi aikaa oman osaamisen ylläpitoon
- Vähennetään opetushenkilöstön hallinnollista työtä
- Selkiytetään työnjakoa ja mitoitetaan työmäärät oikein, kehitetään avustavan henkilöstön roolia
- Huomioidaan opiskelijoiden vaatimukset ja haasteet opetuksen suunnittelussa ja opetuksen sisällöissä
- Rekrytoidaan riittävä määrä henkilökuntaa
- Varataan aikaa henkilöstön sisäiseen viestintään ja yhdessäoloon
- Annetaan resursseja työpari- ja/tai tiimiopettajuuden aitoon kehittämiseen
- Kuunnellaan jokaisen henkilöstön jäsenen tarpeita ja huomioidaan ne, mm. säännöllisin kehityskeskusteluin
- Lisätään henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia omaan työhönsä ja työaikansa järjestelyihin, mm. etätyötä ja joustavuutta
- Tarjotaan hyvinvointia tukevia palveluja, kuten työterveyshuoltoa, työnohjausta ja liikuntamahdollisuuksia
- Pyritään lisäämään opettajan työn arvostusta

Tavoitteena työllistyminen

- Sisällytetään työllistyminen koulutuspolkuun
- Lisätään koulutuksen aloituspaikkoja tulevaisuudessa työllistävälle aloille ja vähennetään niistä, jotka eivät työllistä
- Tutustutaan aktiivisesti työelämään jo opintojen aikana ja vahvistetaan työkuulttuurituntemusta
- Pidetään paikallinen työelämä tarpeineen vahvasti mukana opintojen suunnittelussa ja kehittämisessä
- Opetetaan työelämässä tarvittavia taitoja
- Tehostetaan oppimisportfolion käyttöä (riittävästi näytettyjä osaamisia = tutkinto)
- Tarjotaan opiskelijoille vahvemmin uraohjausta opintojen alusta asti, korvamerkitään opinto-ohjaajille ohjaustunnit

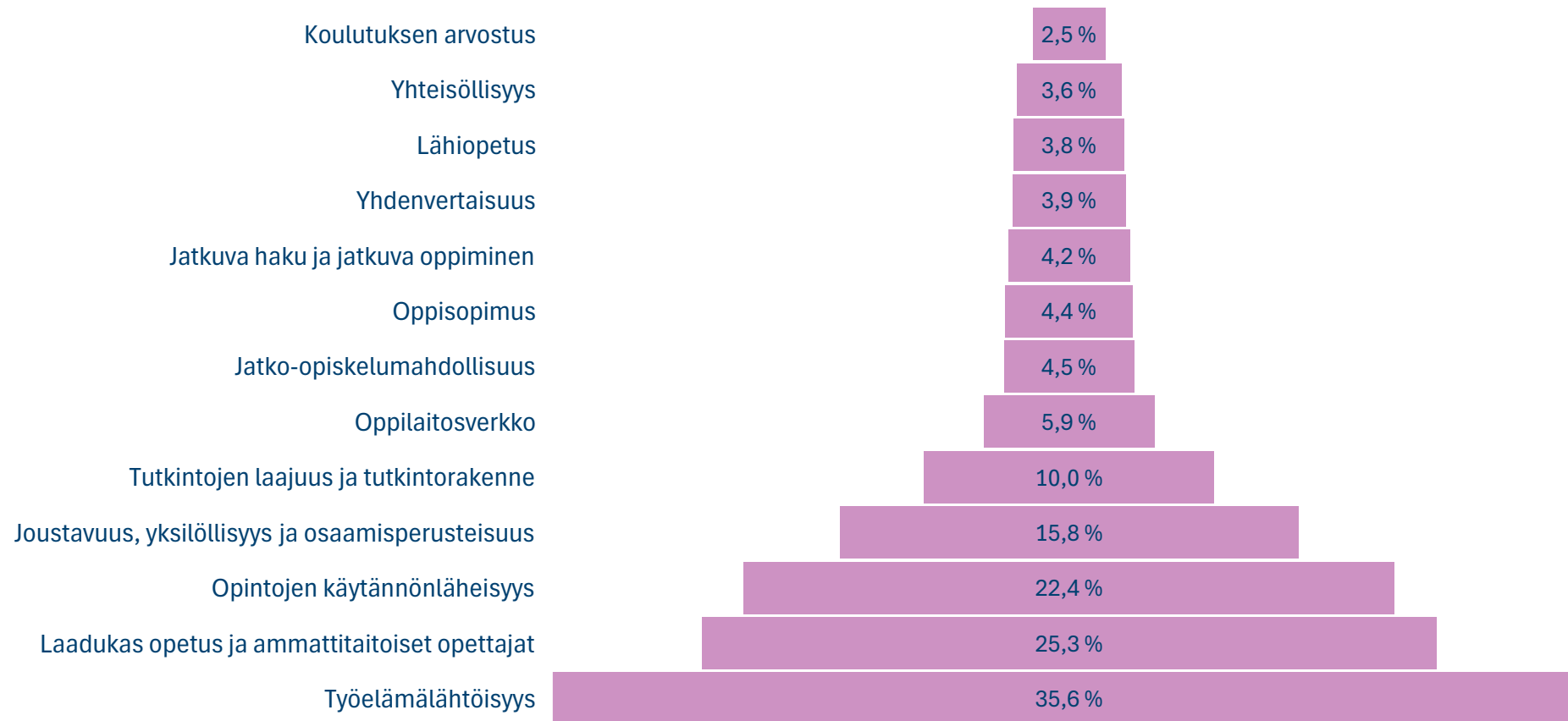
Koulutuksen joustavuus

- Mahdollistetaan laadukas verkko- ja etäopetus ja tehdään valtakunnallista yhteistyötä tarvittavan materiaalin tuottamisessa
- Lisätään yhteistyötä eri alojen ja oppilaitosten välillä
- Lisätään valinnaisia tutkinnonosia ja opiskelijan valinnanvapautta
- Sallitaan henkilökohtaiset aikataulut
- Mahdollistetaan osatutkinnot ja tutkinnon pistemäärän yli opiskelu, samoin koulutuksen vapaa aloitusaika
- Lisätään monialaisia tutkintoja, mahdollisuuksia yhdistää opintoja enemmän eri aloilta
- Muokataan tutkintojen sisältöjä joustavasti työelämän tarpeisiin

Ammatillisen koulutuksen vahvuudet ja korjattavat asiat

Kaikki osallistujat

Vahvuuksina: Työelämälähtöisyys, opetuksen taso ja käytännönläheisyys

*Mitkä ovat
ammattillisen
koulutuksen
säilyttämisen
arvoiset
vahvuudet
tulevaisuudessa?*

(n=843)

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa hyvää ja tulevaisuudessa säilytettävää

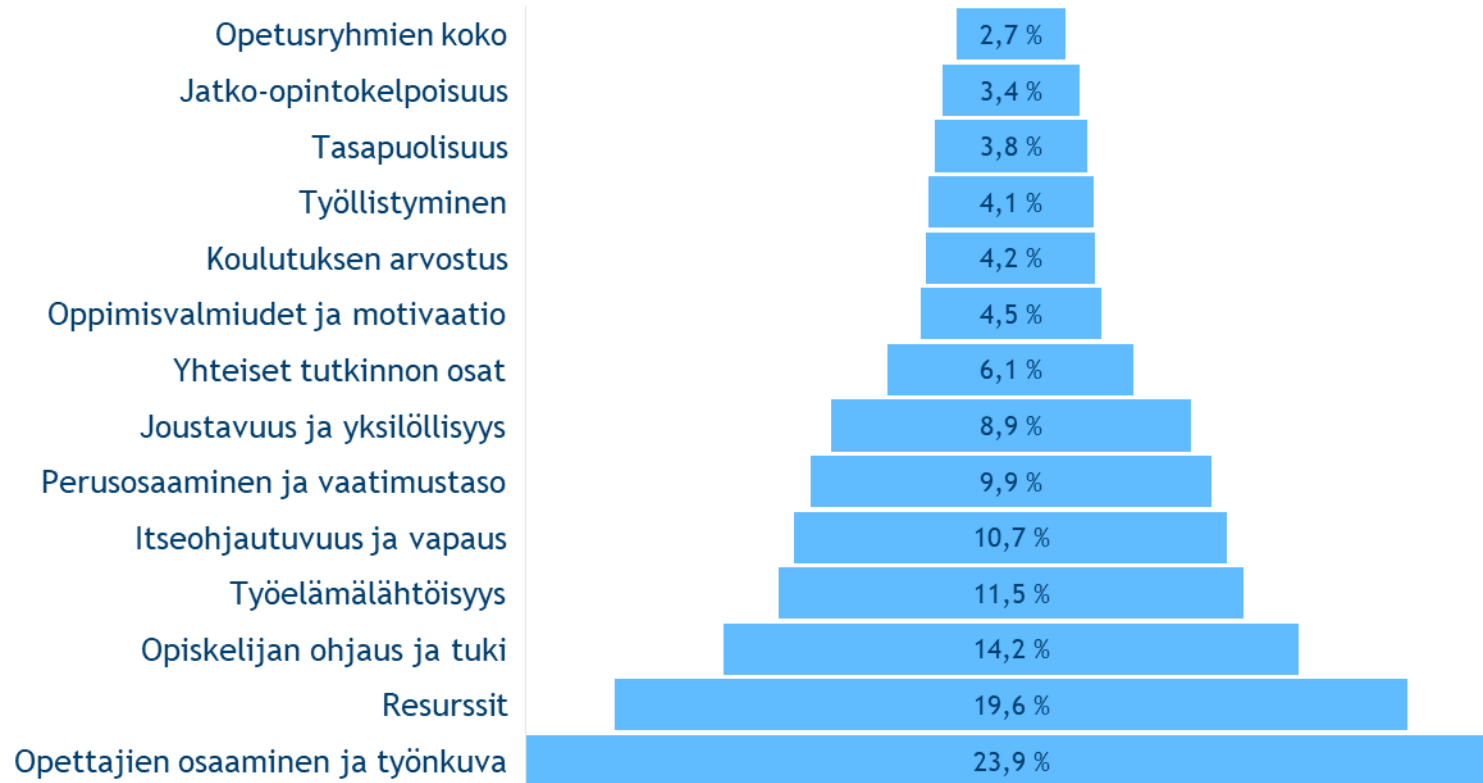
- **Työelämälähtöisyys:** työelämän tarpeita vastaava koulutus, vahva ja keskusteleva yhteistyö työelämän toimijoiden kanssa, verkostojen laajuus, työssäoppimisen moninaiset mahdollisuudet, yhteiset projektit
- **Laadukas opetus ja ammattitaitoiset opettajat:** korkeatasoinen opetus, osaavat ja ammattitaitoiset opettajat, pedagogiseen osaamiseen panostaminen, monipuoliset oppimisympäristöt ja oppimismenetelmät, erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden huomiointi, riittävä lähiopetuksen määrä
- **Opintojen käytännönläheisyys:** konkreettinen tekemällä oppiminen teoreettista taustaa unohtamatta, työelämässä oppiminen, käden ja ajattelun taidot, käytännön harjoittelu ja osaamisen kehittäminen
- **Joustavuus, yksilöllisyys ja osaamisperusteisuus:** joustavat ja yksilölliset opintopolut, opiskeluajan ja tutkintorakenteen joustavuus, aito henkilökohtaistaminen, osaamisperusteisuuden jatkuva kehittäminen ja terävöittäminen, ajasta ja paikasta riippumaton osaamisen hankkiminen/kehittäminen
- **Tutkintojen laajuus ja tutkintorakenne:** uudistuvat tutkinnon osat ja toimiva tutkintorakenne, valtakunnalliset tutkinnon perusteet arviointikriteereineen laadun takaajina, monipuoliset yhteiset tutkinnon osat, jatko-opintokelpoisuus, kaksoistutkintojärjestelmän kehittäminen

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa hyvää ja tulevaisuudessa säilytettävää

- **Oppilaitosverkko:** kattava ja laaja oppilaitosverkko, alueellisten tarpeiden huomioiminen, saavutettavuus, aito maakunnallisuus, erikoistumismahdollisuus
- **Jatko-opiskelumahdollisuus:** jatko-opintoihin valmennus jo keskiasteen oppilaitoksissa, jatko-opintojen mahdollistaminen ja opiskelupolkujen sujuvuus, toisen asteen tasavertaisuus
- **Oppisopimus:** oppisopimusjärjestelmän edelleen kehittäminen ja sen suojaaminen, yrittäjän oppisopimus
- **Jatkuva haku ja jatkuva oppiminen:** opintojen ketterä aloittaminen ja jatkuvan haun kehittäminen edelleen, aikuiskoulutusosaaminen, täydennyskoulutusosaaminen, opiskelun mahdollistaminen työn ohessa, erilaisten koulutuspolkujen mahdollisuudet kaiken ikäisille
- **Yhdenvertaisuus:** toisen asteen tasavertaisuus ja -laatuisuus, kaikille yhdenvertainen mahdollisuus mieleisen alan opiskeluun lähtökohdista huolimatta, maksuttomuus
- **Lähiopetus:** lähiopetus niin teorialunneilla kuin käytännön harjoituksissa, opettajan läsnäolo
- **Yhteisöllisyys:** kaikkien opiskelijoiden huomiointi, nuorten kuuntelu ja osallisuus, kasvun tukeminen ja nuorista välittäminen, opiskelijoiden vahva ryhmäytyminen, vuorovaikutustaitojen opettaminen
- **Koulutuksen arvostus:** ammattiosaamisen ja käden taitojen arvostus, hyvä työllistyminen, työelämän arvostama tapa nostaa osaamistasoa, laaja valikoima erilaisia mahdollisuuksia nuorille ja alanvaihtajille

Kaikki osallistujat

Eniten korjattavaa: Opettajien osaaminen ja työnkuva sekä resurssit

*Mikä
ammatillisessa
koulutuksessa ei
toimi tai olisi
korjattava?*

(n=858)

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa korjattavia asioita

- **Opettajien osaaminen ja työnkuva:** opettajien osaamisen ajantasaistaminen, pedagogisten taitojen kehittäminen, motivaation nostaminen, työnkuvan järjeistämisen
- **Resurssit:** rahoitusmallin monimutkaisuuden ja poukkoilevuuden korjaaminen, opetus- ja tukiresurssien lisääminen, rahoitus kannustamaan työelämäyhteistyöhön
- **Opiskelijan ohjaus ja tuki:** yksilöllinen ohjaus ja tuki sitä tarvitsevalle niin oppilaitoksessa kuin työpaikallakin suoritettavissa opinnoissa
- **Työelämälähtöisyys:** työelämäyhteistyö koulutuksissa erittäin vaihtelevaa → tarvitaan yhteistyön ja sitoutumisen vahvistamista, työelämässä tapahtuvan oppimisen ohjauksen kehittämistä ja vastuiden selkiyttämistä - sekä lisää harjoittelupaikkoja
- **Itseohjautuvuus ja vapaus:** opintojen eteneminen vaatii lisää läsnäoloa ja lähiopetusta, opintosuunnitelman tiivistämistä ja seuranta
- **Perusosaaminen ja vaatimustaso:** opiskelijoiden perustietojen ja -taitojen sekä työelämätaitojen kehittäminen tietyille vaatimustasolle - tavoitteena työelämässä pärjääminen
- **Joustavuus ja yksilöllisyys:** joustavampi tutkintorakenne ja osaamisen tunnustaminen, opiskelijan yksilöllisempi eteneminen ja tarvittaessa tukeminen, laajempi valinnaisuus

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa korjattavia asioita

- **Yhteiset tutkinnon osat:** erilaisia sujuvampia tapoja YTO-opintojen suorittamiseen esim. yhteistyössä lukion kanssa, YTO-pakko pois aikuisopiskelijoilta
- **Oppimisvalmiudet ja motivaatio:** opiskelijan oppimisvalmiuksien (mm. kielitaidon), motivaation, innostuksen ja asennoitumisen selvittäminen ja kehittäminen, oman vastuunoton oivaltaminen
- **Koulutuksen arvostus:** ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostamisella positiivisia vaikutuksia myös opiskelijan motivaatioon ja sitoutumiseen sekä opetushenkilöstön ammatti-identiteettiin
- **Työllistymisen edistäminen**
- **Tasapuolisuus:** valtakunnallisesti opetuksen laadun tasaaminen sekä rahoituksen ja työelämäyhteyksien tasa-arvoistaminen, opiskelijan yhdenvertainen opintojen suorittaminen iästä, sukupuolesta ja alueesta riippumatta
- **Jatko-opintokelpoisuuden edistäminen**
- **Opetusryhmien koon pienentäminen**

Varmistamme onnistumisen yhteisen kehittämisen ja dialogisen strategiatyön avulla.